

Strípky z minulosti ... Z dějin Petrkova (1903 - 1958) - 1. díl

V novodobé historii se Petrkov stal součástí městyse Bojanova na sklonku padesátých let 20. století. Konkrétně roku 1959. Do té doby patřil pod Nové Lhotice. Ale pěkně popořádku. Vraťme se na počátek 20. věku do tehdejších Německých Lhotic¹. Ty náležely „až do roku 1903 k politické obci Bojanov.“

Co se tenkrát událo, že se Lhotice osamostatnily? Jak už to bývá, nešlo o žádný blesk z čistého nebe. Za hlavní důvod rozluky označil první kronikář František Slavík (*Kronika politické obce Německé Lhotice*) spor kvůli finanční podpoře chudých. Na konci 19. století totiž jeden z bojanovských občanů navrhl, aby se nerozlišovalo, z jaké místní části chudí obyvatelé pocházejí, a aby se na jejich vydržování podílely místní obce stejným dílem. Lišácké rozhodnutí! V tomto případě však padla kosa na kámen. Obyvatelé Lhotic a okolí se (celkem právem) cítili poškozeni. V Bojanově žilo onehdy poměrně velké množství chudobných lidí. V Německých Lhoticích také nějací přebývali, z kroniky však vyplývá, že šlo o zanedbatelný počet. Lhotickým se tudíž nechtělo doplácet na bojanovské nemajetné. Zatímco Bojanov nouzí netrpěl a mohl se pyšnit rozsáhlým obecním majetkem a příjmy z něho plynoucími, „katastrální obec Německé Lhotice obecní majetek má malý, takže své přírážky musí každý poplatník hradit ze svého.“

Rozdělení Lhotic a Bojanova na dvě politické obce si nějaký čas vynutilo, nakonec bylo žádosti vyhověno. V čele boje za samostatnost stál rolník a hostinský Karel Vilím, jenž „byl odměněn a poctěn důvěrou všech a zvolen prvním starostou. Odloučení od Bojanova ukázalo se velice výhodné, neboť v naší obci se platilo na přírážkách školní 16%, obecní 15% a na chudé 3%, kdežto v Bojanově jednou tolik.“ Do života čerstvě samostatné obce se pochopitelně zapojili i obyvatelé Petrkova. V nově ustaveném obecním výboru měli hnedle dva zástupce. Ve 20. letech z jejich řad dokonce povstal obecní starosta, a to pan Antonín Slavík (v l. 1925-1932).

Hlavní obživou místních bylo zemědělství, a tak není divu, že velký prostor v kronikářových zápiscích dostalo počasí. „Rok 1908 přinesl v době jarní velmi teplé počasí, zvláště v měsíci květnu. Obilí slibovalo hojnou úrodu, ale přeci rok tento zůstane osadníkům zdejším zapsán černým písmem v paměti, neboť dne 23. května kolem páté hodiny odpoledne snesl se nad zdejší krajinou hustý černý mrak, provázen silným větrem, bouřkou a strašným krupobitím. Žita na polích dříve krásné a silné byly, v půl hodině zničeny a roztlučeny, jařiny totéž, ječmeny a ovsy do země zatlučeny tak, že nebylo ani znáti, jaká plodina to byla. Stromy, jež právě dokvétaly, otlučené, luka pískem a kamením zanešené. Potoky všesky rozvodněné a vše, co se dalo, s sebou odnášely, řeka Chrudimka vystoupila ze břehu do nepamětné výše, silnice byla od prostřed rybníka až po Spáleníště úplně zatopená a všečen štěrk do škarpy smeten, škody všude ohromné. Kroupami zvláště roztlučené obilí nejvíce v Německých Lhoticích a v Petrkově.“ Osady zažádaly o státní podporu z nouzového

---

¹ Obec byla na vlastní žádost přejmenována na Nové Lhotice v roce 1945.

fondu. Samařov, který nebyl tolik poškozen, se zachoval více než solidárně, neboť se zřekl svého podílu podpory ve prospěch obou zmíněných obcí.

Sucho pozlobilo zdejší rolníky v r. 1911, „*prameny a studně byly prázdné a místy byla veliká nouze o vodu.*“ O dvě léta později se bědovalo kvůli mokru, v jehož důsledku se hospodyně potýkaly s neshodami při pečení chleba, „*musily různě manipulovat, aby měly jen trochu lepší chléb. U nás se nejlépe osvědčilo přidávat do mouky trochu vařených jáhel. Z našich hospodyň málokterá pamatovala na tak špatné pečení chleba, jenom některé staré říkaly, že to tak někdy bylo.*“

1914. „*Rok tento byl kritický a nešťastný pro naši obec, neboť přišla nenadále vyhláška částečné mobilizace. Po první vyhlášce narukovalo z Petrkova 6 vojáků.*“ Ještě téhož roku byl smolně raněn (*ustřelen ukazováček pravé ruky*) František Janeček z Petrkova. Zemřel v nemocnici na otravu krve. Ostatní povolání do zbraně (nakonec narukovalo devět mužů) měli více štěstí a z fronty se vrátili.

Sotva se Petrkovští oklepali z válečných strastí, přišly další suché roky (1921 - 1922) a lesy navštívil host nikým nečekán a nezván – bekyně mniška. Ničila stromy po milionech, zejména smrky a borovice. „*Naše lesy byly mniškou tak hrozně ožrány, že zdaleka se již červenaly, a když vešel do nich, vypadaly, jako když jsou to samé souše, jen tu a tam se zelenaly borovice.*“ Po kalamitě vysázeli lesníci znovu jehličnany, na kterých si po téměř sto letech pochutnal jiný predátor – kůrovec.

„*V měsíci březnu tohoto roku (1926) byla zřízena ve zdejší obci dobytčí pojišťovna, u které byli pojištěni na svůj dobytek všichni příslušníci obce. Rozděleno to bylo na dvě kategorie. Pojištění koní a pojištění hovězího dobytka. Do každé kategorie byli určeni dva členové co odhadci jednotlivých kusů. Starostou vždy určen starosta obce. Stanovy ohledně pojištění byly vypracovány a uloženy u starosty. Právě v tomto roce stal se případ nutné porážky u pana Nevečeřala z Petrkova.*“ Za jednoho koně se ročně platilo 20 Kč, za kravku či býčka činila taxa 10 Kč.

Ve třicátém roce byly provedeny přípravné práce k zahájení výstavby družstevního lihovaru. „*Stavba byla provedena pod Petrkovem na poli Františka Nevečeřala. Zde měli příležitost zdejší občané ve volných chvílích si vydělati hodně v této době vzácné peníze.*“

„*V tomto roce (1930) přišla zima velice brzy. 26. října se začal sypat sníh a napadlo ho vrstva půl metru. 28. října to zvlhlo a byla z toho taková brouzdačka, že nebylo možno přejít. Právě tento den se ženil pan Václav Pecina se slečnou Antonií Vilímovou. Do Bojanova do kostela se těžko dostávali na saních. Zjednaná auta jim vůbec nepřijela.*“

Pokračování příště.

Lenka Pimonová

Děkuji tímto panu Martinu Donátovi, že jsem mohla čerpat z jeho opisu „*Z Kroniky politické obce Německé Lhotice*“, a paní Jitce Žďárské, že mě s tímto kronikářským klenotem seznámila.